

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a de griffie

Uw brief van:	-	Ons kenmerk:	750950
Uw kenmerk:	-	Contact:	M. Maaroufi
Bijlage(n):	-	Doorkiesnummer:	0180-451234
		E-mailadres:	m.maaroufi@bar-organisatie.nl
		Datum:	24 maart 2023

Betreft: Inkomensvrijlating

Geachte raadsleden,

Wij hebben een aantal mogelijkheden om inwoners te stimuleren om vanuit een uitkeringssituatie (Participatiewet) naar werk te gaan. Eén van de mogelijkheden binnen de Participatiewet is de inkomstenvrijlating. De inkomstenvrijlating is een wettelijke bepaling dat bij mensen met een (klein) inkomen uit werk en daarnaast een aanvullende uitkering op grond van de Participatiewet een deel van dat verdiende inkomen niet van de bijstandsuitkering wordt afgetrokken.

De inkomstenvrijlating moet door gemeenten worden uitgewerkt in beleid en is een complexe regeling om uit te voeren. In de periode van 1 januari 2017 tot 2023 was in ons gemeentelijk beleid opgenomen dat inwoners door middel van een aanvraag een beroep konden doen op deze inkomstenvrijlating. Hierbij hadden wij in ons beleid en de uitvoering een koppeling gemaakt tussen de inkomstenvrijlating en de uitstroompremie (een instrument om uitstroom te bevorderen). Dit wil zeggen dat in de uitvoering de inkomstenvrijlating verrekend zou worden met de uitstroompremie. Echter vanuit een interne kwaliteitscontrole hebben wij ontdekt dat dit niet juist is, beide regelingen staan los van elkaar en moeten ook afzonderlijk worden uitgevoerd.

Het blijkt dat er in de afgelopen jaren nauwelijks gebruik is gemaakt van deze regeling, inwoners vragen de inkomstenvrijlating nauwelijks aan. Dit kan te maken hebben met de complexiteit en onbekendheid van de regeling en de angst van inwoners voor eventuele nadelige gevolgen.

In de afgelopen maanden is door de uitvoering nagedacht over hoe deze regeling eenvoudiger gemaakt kan worden voor inwoners. Dit heeft ertoe geleid dat we de uitvoering van deze regeling per 1 januari 2023 hebben aangepast.

De inkomstenvrijlating klantvriendelijk toepassen

Tot 1 januari 2023 moesten inwoners de inkomstenvrijlating aanvragen via een aanvraagformulier. In de praktijk merken wij dat dit een grote belemmering vormt voor inwoners. Een grote belemmering is dat inkomsten per maand kunnen wijzigen en dan achteraf met de uitkering verrekend worden.

Om te zorgen dat iedereen deze inkomstenvrijlating ook krijgt als daar recht op is, is de regeling makkelijker gemaakt. Vanaf dit jaar wordt de regeling automatisch toegepast voor iedereen die hier recht op heeft. De inwoners hoeven hiervoor zelf geen actie meer te ondernemen. Dit is een klantvriendelijke manier van uitvoeren.

Zelf onderzoeken of rechthebbenden nadelige gevolgen ondervinden

Verder willen we graag dat inwoners die de afgelopen jaren geen aanvraag in hebben gediend omdat dit te ingewikkeld was om het aan te vragen of omdat ze afgeschrikt werden door de koppeling met de uitstroompremie, zich alsnog kunnen melden.

Hierbij zijn we er ons van bewust dat mensen die inkomsten uit werk hebben en daarnaast een aanvullende bijstandsuitkering, vaak te maken hebben met negatieve effecten. Het gaat met name om nadelige gevolgen voor hun huur- en zorgtoeslag en andere regelingen en heffingen. Met de inwoner die zich meldt zullen we kijken naar de specifieke feiten en omstandigheden en maatwerk toepassen. De rechthebbenden worden gewezen op het mogelijk verlies aan huurtoeslag, zorgtoeslag of bijstand en gemeentelijke heffingen.

Het betreft complexe materie. We gaan op dit moment na hoeveel mensen in de betreffende periode een aanvraag hebben ingediend en bezien daarna in hoeverre het mogelijk is om die mensen zelf te benaderen. We leggen ook contact met instanties zoals het bureau sociaal raadslieden en Facet om te kijken of zij nog contact hebben met inwoners die in het verleden te maken hadden met een samenloop van inkomsten (werk en aanvullende bijstand) en nooit een beroep hebben gedaan op de inkomstenvrijlating.

Financiële gevolgen

Er is een prognose gemaakt voor de financiële gevolgen van het automatisch toekennen van de inkomstenvrijlating voor de gemeente. Ridderkerk heeft 40 klanten die vanaf 1 januari 2023 gedurende 6 maanden recht hebben op een reguliere vrijlating van 25% van het totale inkomen dat zij verdienen (tot een maximumbedrag). Uitgaande van 40 klanten, komen wij op een totaal van € 5.831,- aan vrijlatingen per maand (variërend van € 5,- tot het maximum van € 246,- per klant). Over de hele vrijlatingsperiode is dat € 5.831,- x 12 maanden = € 69.972,- waarbij de kosten betrekking hebben op het jaar 2023. De verwachting is dat hierdoor de BUIG-uitgaven licht stijgen, omdat de inkomstenvrijlating uit het BUIG-budget wordt betaald. De Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG), die wij van het Rijk ontvangen, zijn er om uitkeringen en loonkostensubsidies mee te betalen.

De financiële consequenties van het toepassen van het maatwerk voor inwoners die zich benadeeld voelen, is in dit stadium niet goed in te schatten. De verwachting is dat het aantal verzoeken over eerdere jaren niet hoog zal zijn.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris

dhr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema